

”Sammen om mere bevægelse”

- partnerskabsaftale mellem Sorø Kommune og DGI Midt- og Vestsjælland

1. Baggrund for partnerskabsaftalen

Sorø Kommunes kommunalbestyrelse besluttede med budgetaftalen for 2021, at der skal indgås et strategisk partnerskab med det formål at få flere borgere til at bevæge sig hele livet.

DGI har som mål at samarbejde med kommuner for at styrke sundhed, inklusion og uddannelse med afsæt i idræt og motion. Foreningerne har stor berøringsflade med kommunen, derfor er det naturligt for DGI at samarbejde med kommuner, og i fællesskab få sat flere og mere i bevægelse.

Partnerskabsaftalen skal ses i sammenhæng med kommunens strategier og politikker. Partnerskabet danner rammen for, at parterne i samarbejde med borgere, lokalsamfund, foreninger, frivillige, selvorganiserede aktører, kommercielle aktører, institutioner, kommunale fagcentre og andre kan engagere og bevæge endnu flere borgere i kommunen. I fællesskab lægger vi op til at tænke nyt, bredt og anderledes – og sammen få tingene til at ske. På den måde tror vi på, at vi kan bevæge borgere i kommunen mod det, der bevæger dem. Ved at kombinere ressourcer, kompetencer og idéer kan vi sammen løfte ambitionen om at aktivere flere gennem indsatser, som ikke kan udtænkes eller løses hver for sig.

Med partnerskabsaftalen indgår Sorø Kommune og DGI Midt- og Vestsjælland et partnerskab og forpligter sig dermed til at arbejde for, at flere borgere bevæger sig mere, og indgår i meningsgivende og forpligtende fællesskaber.

Partnerskabsaftalen løber i perioden fra oktober 2021 til april 2023. Parterne vil inden kommunens budgetforhandlinger i 2022 drøfte potentialet i at fortsætte partnerskabet.

2. Politisk grundlag

Vision 2022 udgør den overordnede plan for Sorø Kommune og udstikker retningen for kommunens udvikling. I Vision 2022 er der fire lokale temaer med tilhørende målsætninger.

Denne partnerskabsaftale vil i særlig grad understøtte arbejdet med Tema 1: 'Det gode hverdagsliv – med sundhed og trivsel for alle', og bidrage til målsætningen om, at "Sorø Kommune vil arbejde målrettet, tværfagligt og med fokus på forebyggelse på at tilbyde rammerne om det gode hverdagsliv med sundhed og trivsel for alle borgere."

Partnerskabsaftalen vil samtidig understøtte Tema 2: 'Levende byer og lokalsamfund – med natur, kultur og historie'. Som en del af Vision 2022 vil partnerskabet også understøtte Verdensmål 3: 'Sundhed og trivsel' og Verdensmål 17: 'Partnerskaber for handling'.

Partnerskabsaftalen vil desuden understøtte bl.a. Sorø Kommunes Kultur og Fritidspolitik, Sundhedsfremme- og Forebyggelsesstrategi og Børne- og Ungepolitik.

3. Datagrundlag

Partnerskabsaftalen og de tilhørende målsætninger tager afsæt i de seneste undersøgelser og analyser, der er med til at tegne en samlet idræts- og sundhedsprofil for Sorø Kommune.

Her viser de seneste undersøgelser bl.a., at 31,5 % af borgerne i Sorø Kommune (over 15 år) ikke lever op til minimumsanbefalingerne for fysisk aktivitet, hvoraf de 10,9 % er fysisk inaktive.

Opgørelsen over foreningsaktive viser bl.a., at der i perioden fra 2019 til 2020 var en tilbagegang på 690 aktivitetsmedlemmer i idrætsforeningerne, hvilket svarer til et fald på 6 %.

I det tilhørende bilag findes en nærmere gennemgang af de seneste undersøgelser og overblik over den demografiske udvikling.

4. Målsætninger

Det overordnede formål med partnerskabet er, at flere borgere i Sorø Kommune får et aktivt liv med idræt, motion og bevægelse i hverdagen, deltager i idrætslivet i foreningerne eller bliver en del af aktive fællesskaber.

Partnerskabsaftalen vil dermed bidrage positivt til den samlede sundhedsfremmeindsats i Sorø Kommune, der også omfatter de øvrige KRAM-områder, og være medvirkende til at løfte sundhedsniveauet i kommunen samlet set.

Partnerskabets overordnede målsætning er, at:

- 1000 borgere i Sorø Kommune bliver mere fysisk aktive - heraf minimum 700 flere aktive i foreningsfællesskaber

Hvad angår målsætningen om de 1000 mere fysisk aktive borgere, så kan indsatserne og den efterfølgende forankring både foregå på egen hånd, i foreningsregi eller i andre typer af aktive fællesskaber. I indsatserne

vil der generelt blive fokuseret på den andel af borgere, der er mindst fysisk aktive, da de potentielle sundhedsmæssige gevinster her er størst. Antallet af borgere, der har øget det generelle niveau af fysisk aktivitet, vil, i det omfang, det er muligt, blive målt via en spørgeramme til de borgere, der er en del af indsatserne.

Der er på nuværende tidspunkt ikke undersøgelser, der måler på den årlige udvikling af borgernes fysiske aktivitetsniveau i kommunalt regi. Men såfremt partnerskabet og indsatserne forlænges, vil man via den nationale Sundhedsprofil, der afvikles hvert 4. år, kunne aflæse udviklingen fra 2021 til 2025.

Sundhedsprofilen for 2017 viste, at 31,5 % af borgerne i Sorø Kommune over 15 år ikke lever op til Sundhedsstyrelsens minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet. Såfremt andelen af borgere i alderen 15 år og derunder er på samme niveau, vil 300 flere tilstrækkeligt fysisk aktive svare til en stigning på ca. 1,5 %.

Målsætningen om 700 flere foreningsaktive evalueres via de årlige medlemstal fra Centralt ForeningsRegister (CFR). Her er målet, at det samlede medlemstal for 2022 (offentliggøres april 2023) vil være på 2019-niveauet før corona-perioden. Medlemstallet for 2019 var på 11.496 (idrætsforeninger under DGI/DIF) og var i 2020 under corona-perioden faldet med 690 foreningsaktive til 10.806. Med forbehold for udviklingen i medlemstallet for 2021 (offentliggøres april 2022), vil 700 flere foreningsaktive betyde en tilbagevenden til 2019-niveauet før corona-perioden.

5. Tilgang og handleplaner

Samarbejdet mellem Sorø Kommune og DGI Midt- og Vestsjælland er et partnerskab, hvor vi sammen arbejder for at realisere de fælles målsætninger. Et partnerskab hvor borgere, frivillige organisationer og foreninger, den kommunale organisation og DGI kombinerer ressourcer, kompetencer og ideer, og sammen løfter målsætningerne gennem aktive indsatser.

For at give projektet de bedste betingelser for at blive forankret i kommunens praksis, vil kommunen sikre, at der arbejdes på tværs af relevante fagcentre i kommunen, ved at etablere en tværgående styregruppe og arbejdsgruppe, som sikrer både strategisk og praktisk forankring ned i de enkelte fagcentre.

Med afsæt i data om borgernes motionsvaner, det politiske grundlag og eksisterende viden om fremme af fysisk aktivitet, har fagpersoner fra kommunen og DGI samt interessenter fra civilsamfundet udvalgt en række målgrupper og temaer, som skal danne rammen for projektet. Til hvert indsatsområde udarbejdes handleplaner, som beskriver indsatser, indsatsernes effektmål, og løbende opsamling og hvordan der evalueres. Handleplanerne forelægges den politiske følgegruppe og den administrative styregruppe til beslutning, hvor de enkelte indsatsers rammevilkår, ressourcer og økonomi fastlægges. Handleplanerne vil have fokus på konkrete indsatser som skal sikre, at flere får et aktivt liv og bliver en del af fællesskabet, og

det beskrives hvordan indsatserne bidrager til at opfylde relevante politikker og eventuelt understøtter mål i eksisterende projekter.

Verdensmåls-perspektiv

Sorø Kommune ønsker via partnerskabsaftalen at sætte ekstra fokus på FN's Verdensmål, når der etableres samarbejde med foreninger, frivillige og organisationer. I dialogen med de enkelte aktører afklares det, i hvilket omfang, der er mulighed for at engagere sig inden for et særligt Verdensmåls-tema, eksempelvis bæredygtighed eller ligestilling. Ligeledes vil der i det interne samarbejde på tværs af kommunale enheder og projekter være fokus på at indtænke Verdensmål i indsatserne.

DGI anerkender FN's Verdensmål, som værende en god og rigtig vej, for at sikre bæredygtig udvikling, og vil derfor gøre sig tilgængelig for at arbejde med de verdensmål, som er relevante for DGI's mission og vision. DGI ønsker at inspirere foreninger og kommuner til at agere mere bæredygtigt, og understøtter på den baggrund initiativer i partnerskabsaftalen, som arbejder for en bæredygtig udvikling.

6. Målgrupper

Overordnet sigter partnerskabsaftalen efter at gøre fysisk inaktive borgere fysisk aktive. På baggrund af data og faglige input er der udvalgt tre overordnede målgrupper:

- Børn og unge
- Socialt udsatte og sårbare borgere
- Seniorer

Børn og unge

Sammenlignet med landsplan er foreningsdeltagelsen blandt kommunens børn og unge lavere end det nationale gennemsnit. Udfordrende og sjove fysiske aktiviteter i trygge og inkluderende fællesskaber fremmer børns trivsel, læring og sundhed, og aktive vaner og glæden ved at bevæge sig grundlægges tidligt i livet. Derfor skal vi sikre, at børn og unge i kommunen får mange og gode erfaringer med bevægelse, så de har lyst, evner og selvtillid til at lave fysisk aktivitet og deltage i aktive fællesskaber hele livet.

Socialt udsatte og sårbare borgere

Socialt udsattes sundhed og trivsel er væsentlig dårligere end resten af befolkningen. Blandt udsatte ses der generelt et lavere fysisk aktivitetsniveau og en lavere forenings- og idrætsdeltagelse. Derudover spiller øvrige KRAM-faktorer også en væsentlig rolle i forhold til den samlede sundhed og trivsel. Udsatte borgere

kan have svært ved at finde vej til traditionelle foreningstilbud, så der er behov for at understøtte udviklingen af målrettede tilbud.

Seniorer

Fysisk aktivitet og deltagelse i fællesskaber har stor betydning for seniorers fysiske og mentale helbred. Er man som ældre fysisk aktiv, og en del af fællesskaber, har man mindre risiko for livsstilssygdomme, funktionstab og ensomhed. For denne målgruppe udgør de øvrige KRAM-faktorer også et særligt vigtigt fokuspunkt.

Med et forventet stigende befolkningstal blandt seniorer, er der behov for at flere seniorer finder vej til aktive fællesskaber. I Sorø Kommune er ca. hver tredje borger over 60 år medlem af en idrætsforening. Der er derfor et potentiale for, at endnu flere seniorer finder vej ind i idrætsforeninger hjemmehørende i kommunen.

7. Arenaer – Naturen som bevægelsesmiljø og idrætsarena

Den stigende interesse for at dyrke idræt i naturen er en oplagt mulighed for, at flere borgere kan være fysisk aktive, og udviklingen er samtidig en unik rekrutterings- og brobygningsmulighed til foreningslivet og andre bevægelsesfællesskaber. Sorø Kommune har en lang række naturområder, som kan blive brugt til motion, leg og bevægelse.

Naturen som idrætsarena vil derfor, så vidt det er muligt, løbende blive sat i spil og være et tværgående perspektiv i udviklingen af konkrete indsatser under de tre udvalgte temaer. Det kan for eksempel være som bevægelsesmiljø, understøttelse af eksisterende foreninger, aktive fællesskaber og mobilisering af nye aktive fællesskaber. Der vil også blive tænkt i, hvordan udvikling af naturområder giver mulighed for aktiviteter, der kan understøtte fysisk og mental sundhed og trivsel.

8. Temaer

For at indfri projektets målsætninger og arbejdet med de tre målgrupper, er der udvalgt tre temaer, som danner rammen om, hvilke handlinger, der igangsættes. Temaerne er udvalgt på baggrund af en lokal idrætsanalyse og en proces, som har involveret den kommunale administration, DGI's administration og diverse interessenter fra civilsamfundet herunder Sorø Sportsråd og Sorø Frivilligcenter. Temaerne er politisk godkendte i kommunens relevante fagudvalg.

Under hvert tema gives eksempler på, hvilke overordnede indsatser, der kan gennemføres som en del af partnerskabet. De konkrete indsatser fastlægges i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanerne.

Tema 1: Børn og unges bevægelsesglæde og trivsel

Idræt er sjovere, når børn og unge føler glæden ved bevægelse, og har gode forudsætninger for at være med. Bevægelsesglæde og oplevelsen af at være en del af et fællesskab er afgørende for børn og unges deltagelse i idrætsaktiviteter - og lysten til at komme igen. Et godt og sundt helbred - og de rigtige rammer i eksempelvis. dagtilbuddene - er en grundlæggende forudsætning for at trives og udfolde sine potentialer.

Under temaet vil der bl.a. blive arbejdet med:

- Foreningsudvikling
- Fastholdelse af teenagere i idræt
- Styrkelse af samarbejdet mellem foreningslivet og skole, SFO og dagtilbud
- Samarbejde med ungdomsuddannelser om aktive fællesskaber og bevægelsesmiljøer til unge
- Aktivitetsudvikling med fokus på familieidræt
- Samarbejde med projektet "Fælles om ungelivet" og øvrige sundhedsprojekter med fokus på børn/unge om idræts- og bevægelsesaktiviteter
- Styrke mulighederne for mere bevægelse i skole- og SFO-tiden

Tema 2: Brobygning for socialt udsatte og sårbare borgere

Borgere der ikke har erfaringer med foreningslivet, som er inaktive eller som ikke har ressourcerne til at opsøge fritidsaktiviteter, finder sjældent vej til organiserede fritidsaktiviteter. Brobygning fra kommunale institutioner og tilbud til foreninger og andre fritidsfællesskaber, kan give borgeren den nødvendige viden, tryghed og motivation til at deltage i en fritidsaktivitet. Det personlige møde og den kropslige erfaring kan styrke modet til at engagere sig i dét, der hidtil har været ukendt og fremmedgørende.

Under temaet vil der bl.a. blive arbejdet med:

- Udvikling af nye tilbud for særlige målgrupper
- Styrke overgangen mellem kommunale sundhedstilbud og foreningstilbud
- Udvikle bevægelsestilbud, som kan indgå i beskæftigelsesindsatser
- Styrkelse af brobygning mellem kommunale institutioner/tilbud og foreninger generelt
- Foreningsudvikling med fokus på inklusion

Tema 3: Aktive seniorer

Aktiv deltagelse i idrættens fællesskaber er en vej til et godt, langt seniorliv. Ved at dyrke idræt med andre, kan man få mere energi i hverdagen, samtidig med, at man kan behandle og forebygge en lang række sygdomme. For at flere seniorer kan finde vej ind i foreningslivets fællesskaber, er det nødvendigt at barriererne for at være fysisk aktiv er så lave som muligt, samtidig med, at seniorer med sociale og sundhedsmæssige udfordringer skal have kendskab til tilbud og vejledes til relevante tilbud.

Under temaet vil der bl.a. blive arbejdet med:

- Udvikling af målrettede aktivitetstilbud til seniorer i foreningslivet
- Understøttelse af foreninger, som vil arbejde med aktivitetstilbud til målgruppen
- Understøttelse af selvorganiserede aktiviteter
- Udvikling af aktiviteter i kommunale institutioner eksempelvis. aktivitetscentre, plejecentre og biblioteker
- Samarbejde med øvrige sundhedsprojekter med fokus på seniorer om idræts- og bevægelsesaktiviteter

9. Økonomi

Sorø Kommune har afsat 220.000 kr. årligt over en 2-årig periode til ansættelse af en projektleder (15 timer/uge) frem til april 2023.

I Sorø Kommune er der i 2021 også fremlagt et budgetønske om at få tilknyttet aktivitetstilbud til partnerskabsaftalen (200.000 kr. årligt i 2022 og 2023).

Såfremt budgetønsket i Sorø Kommune efterkommes, vil DGI Midt- og Vestsjælland i aftaleperioden bidrage med 100.000 kr. som er øremærket indsatser målrettet børn- og unge målgruppen i aftalen. Udbetalingen af de 100.000 kr. fordeles med 25.000 kr. i 2021, 50.000 kr. i 2022, og 25.000 kr. i 2023.

Derudover bidrages der i aftaleperioden med 50.000 kr. i form af konsulentunderstøttelse fra kommunekonsulent fra DGI Midt- og Vestsjælland.

Når budgetrammen er kendt, mødes styregruppen og tager stilling til det fortsatte forløb.

I handleplanerne beskrives det, hvordan de forskellige parter bidrager til at gennemføre indsatserne. For at tilføre yderligere midler til indsatser, vil det også være muligt at fundraise og søge puljemidler.

10. Kommunikation

I kommunikation af initiativer og indsatser under projektet, vil det være muligt at bruge DGI's logo til at brande projektet og projektets handlinger. Ved brug af DGI's logo, skal DGI stå som tydelig afsender nederst i venstre hjørne og øvrige samarbejdspartnere placeres til højre.

Der udarbejdes et selvstændigt "Sammen om mere bevægelse" logo, hvor DGI's logo og Sorø Kommunes logo også indgår i overensstemmelse med de pågældende retningslinjer, som kan styrke brandværdien omkring partnerskabet.

Det vil i partnerskabet være muligt at bruge DGI's medieplatform i udarbejdelse af kommunikationsmateriale.

På kommunens hjemmeside beskrives partnerskabet overordnet set, mens kommunikationen af de konkrete indsatser og tilbud til borgerne vil foregå lokalt og via relevante platforme og kanaler.

11. Organisering

Partnerskabsaftalen organiseres med en politisk følgegruppe, en administrativ styregruppe og en projektgruppe.

Medlemmerne af den politiske følgegruppe er består af udvalgsformændene fra de involverede politiske udvalg, næstformanden i DGI Midt- og Vestsjælland, formanden i Sorø Sportsråd samt repræsentant fra Folkeoplysningsrådet og 1-2 øvrige repræsentanter fra civilsamfundet. På førstkommende møde inviterer og udpeger den politiske følgegruppe selv de øvrige repræsentanter fra civilsamfundet.

Den administrative styregruppe består af involverede fagcenterchefer fra Sorø Kommune samt direktøren for DGI Midt- og Vestsjælland.

Projektgruppen ledes af projektlederen og understøttes af gruppens øvrige medlemmer. Projektgruppen har ligesom de to øvrige grupper en dynamisk form. Faste medlemmer af projektgruppen er projektleder fra Sorø Kommune, Idrætskonsulent fra Sorø Kommune og Kommunekonsulent fra DGI Midt- og Vestsjælland. Derudover vil medarbejdere fra relevante fagcentre indgå, og alt efter hvilke områder der er fokus på i indsatserne.

Projektledelsen er forankret i Sorø Kommune, og projektlederen understøtter den politiske følgegruppe og den administrative styregruppe.

Den politiske følgegruppe mødes 2 gange årligt - og tager stilling til afrapporteringen til det politiske niveau med status over indsatser og foreløbige resultater i 2022.

12. Mislighold af aftale

Som mislighold betragtes enhver tilsidesættelse af denne aftale. Foreligger der mislighold skal den misligholdende part meddeles dette uden ugrundet ophold. Bringer den misligholdende part ikke dette forhold i orden inden for syv dage, kan den anden part bringe aftalen til ophør uden varsel.

13. Underskrifter

Gert Jørgensen – Borgmester, Sorø Kommune

Anders Bo Hansen – Næstformand, DGI Midt- og Vestsjælland

Bilag - Datagrundlag

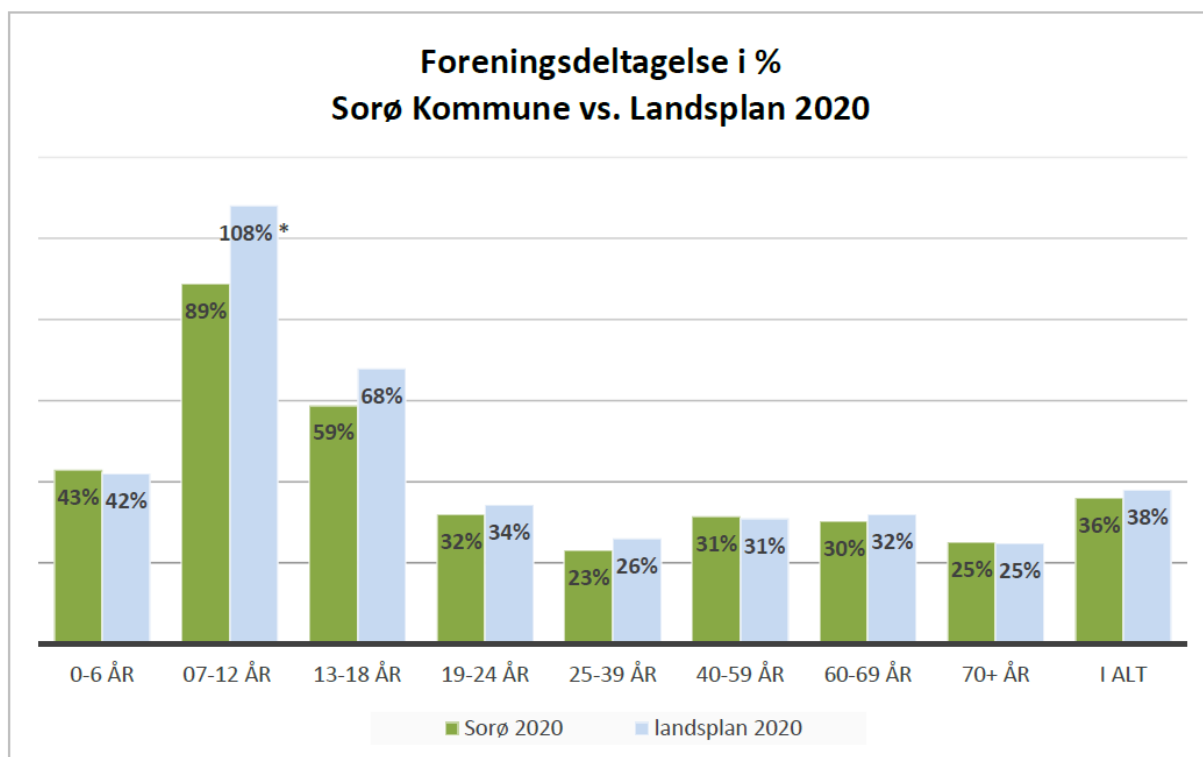
Demografi

Sorø Kommune har i 2021 ca. 30.000 indbyggere. Prognosen viser en stigning på knap 500 indbyggere i 2024. Der forventes i alt ca. 400 flere i aldersgruppen 65+ år og ca. 300 flere i aldersgruppen 25-44 år, mens antallet af børn i alderen 6-15 år vil falde med ca. 200.

Idræts- og sundhedsprofil

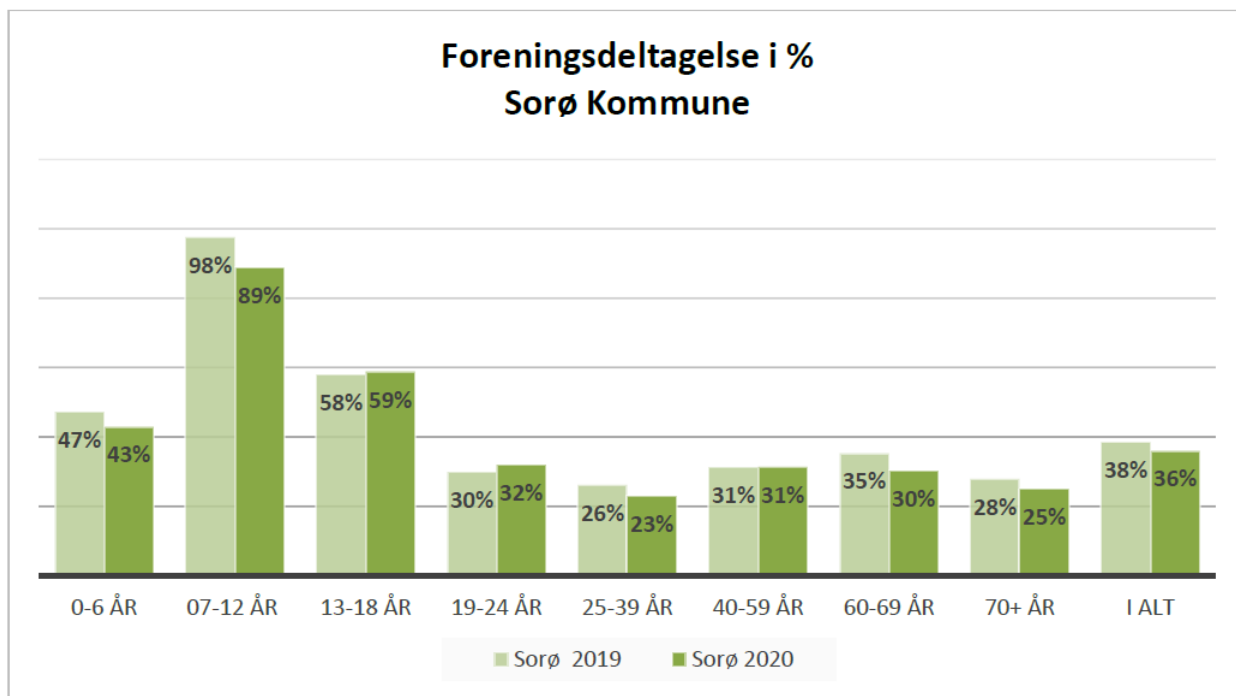
Den nationale Sundhedsprofil fra 2017 viste, at 31,5% af borgerne i Sorø Kommune (over 15 år) ikke lever op til minimumsanbefalingerne for fysisk aktivitet, hvoraf de 10,9% er fysisk inaktive.

Ifølge Centralt Foreningsregister (CFR) var der 10.806 aktivitetsmedlemmer i idrætsforeningerne i DGI og Danmarks Idrætsforbund (DIF) i Sorø Kommune i 2020, hvilket svarer til 36 % af borgerne. Til sammenligning er landsgennemsnittet på 38%.

* Foreningsdeltagelsen er højere end 100 % for denne aldersgruppe, da en stor andel dyrker flere forskellige idrætsgrene i foreningsregi samtidig.

Udviklingen fra 2019 til 2020 viser en tilbagegang på 690 foreningsaktive, hvilket svarer til et fald på 6 %. De største frafald var i aldersgruppen 7-12 år og 60-69 år.

Fysisk aktivitet kan forebygge og bremse overvægt, som er forbundet med mange følgesygdommene. Ifølge Sundhedsprofilen fra 2017 var der 56 % af borgerne i Sorø Kommune, der er moderat eller svært overvægtige. Det er en stigning på 5 procentpoint siden 2013 og over landsgennemsnittet på 51% i 2017.

Sundhedsprofilen fra 2017 viser også, at borgerne i Sorø Kommune har dårligere mentalt helbred sammenlignet med landsgennemsnittet. Derfor er det værd at bemærke, at fysisk aktivitet i sig selv påvirker mental sundhed i positiv retning. Dertil kommer de gavnlige effekter af at indgå i fællesskaber omkring aktiviteterne.